

Sakspapir

Vår saksbehandler:
Helene Holt Palerud 62433123
Arealplan

Høringsuttalelse fra Elverum kommune til konsesjonssøknad for Bronkemoen solkraftverk

Utvalg	Saksnummer	Møtedato
Formannskapet	116/23	21.06.2023

Dokumenter vedlagt saken:

Brev fra NVE _ Høring av søknad og invitasjon til befaring og folkemøte
Konsesjonssøknad Bronkemoen solkraftverk
Konsekvensutredning Bronkemoen solkraftverk
Visualisering Bronkemoen solkraftverk
Nettilknytning Bronkemoen solkraftverk

FSK-116/23 Vedtak:

Formannskapet mener det er gjort et godt arbeid med konsekvensutredningen for Bronkemoen solkraftverk. Det er likevel flere temaer som ønskes bedre utredet / vurdert i forkant av konsesjonsvurderingen hos NVE. Disse punktene fremkommer under kapittelet «*Vurdering av konsesjonssøknaden*».

Etter en samlet vurdering mener formannskapet det er positivt at Elverum får et solkraftverk som vil bidra med fornybar energi. Det påpekes likevel at en ser det er utfordringer ved å legge det i skog.

21.06.2023 Behandling i Formannskapet

FSK - møtebehandling:

Avstemming:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling

Formannskapet mener det er gjort et godt arbeid med konsekvensutredningen for Bronkemoen solkraftverk. Det er likevel flere temaer som ønskes bedre utredet / vurdert i forkant av konsesjonsvurderingen hos NVE. Disse punktene fremkommer under kapittelet «*Vurdering av konsesjonssøknaden*».

Etter en samlet vurdering mener formannskapet det er positivt at Elverum får et solkraftverk som vil bidra med fornybar energi. Det påpekes likevel at en ser det er utfordringer ved å legge det i skog.

Bakgrunn

NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) har mottatt konsesjonssøknad Nord-Østerdal Kraftlag SA (NØK) for etablering av Bronkemoen solkraftverk i Bjølsetgrenda. Elverum kommune skal uttale seg til søknaden som part i saken. I høringsuttalelsen skal kommunen både vurdere om det er gjort en god nok konsekvensutredning av tiltaket, og gi en uttalelse til selve søknaden.

I klima- og energiplanen for Elverum kommune, vedtatt mai 2020, omhandler mål 1 fornybar energi: *Energiproduksjonen i Elverum fra fornybare, klimanøytrale ressurser har økt tilsvarende den forventede samlede økningen i energiforbruket i kommunen.* Dette støtter opp under FNs bærekraftsmål nr 7 - *Ren energi til alle.*

Siden arealet må avskoges for å etablere et solkraftverk, vil ikke dette bidra til å øke karbonbindingen i kommunens landarealer i den perioden det skal være solkraftverk på arealet. Dette vil derfor ikke være i tråd med mål 4 i klima- og energiplanen, og bør veies opp mot gevinsten av å øke mengden fornybar energi.

NVE arrangerte befarings- og et åpent møte i Bjølsetgrenda grendehus 10.05.23. Her deltok berørte naboer og andre interesserte fra Bjølsetgrenda, og representanter fra ulike regionale myndigheter og Elverum kommune. Kommunen har fått utsatt frist for sitt høringsinnspill. Administrasjonen ønsket å få vurdert helheten på best mulig måte, og har fått oversendt alle høringsinnspill som NVE har mottatt. Videre var det behov for ekstra tid for å rekke en politisk behandling av høringsuttalelsen.

Det er i dag ingen områder i kommunen der det er lagt til rette for etablering av nye solkraftverk. Etablering av større solkraftverk er et nytt sakskompleks for kommunen, og det er heller ikke mange andre kommuner som har erfaring med dette. Pr. i dag er det kun gitt konsesjoner til to rene solkraftverk i Norge. Det er dermed lite erfaringer å bygge på fra andre utbygginger. Det er positivt at Elverum får et solkraftverk som vil bidra med fornybar energi, men det kan være utfordringer ved å legge det i utmark.

Etablering og plassering av solkraftverk er avhengige av mange faktorer. Så langt er det tilgang til et kraftnett som kan ta imot større produksjon som er et av de viktige kriteriene for i det hele tatt å vurdere et område som aktuelt. I Elverum vil muligheten til å få levert inn kraft relativt raskt kunne bli en begrensende faktor for nye etableringer.

Dersom det skal etableres solkraftverk i Elverum kommune i LNF-områder slik som på Bronkemoen, vil det kreve at det gis en dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Denne vil i så fall gis med bakgrunn i en konsesjonssak der NVE er konsesjonsmyndighet. Det må også vurderes om saken skal

behandles etter Jordlova § 12.

Konsesjonssøknad for Bronkemoen solkraftverk

Solkraftverket på Bronkemoen planlegges i et større skogområde. Anlegget er planlagt installert med en effekt på 10 MWp. Planområdet som er konsekvensutredet er på 470 dekar, og består i dag av et større hogstfelt. Det legges ikke opp til å benytte hele området som har blitt utredet. Arealet de ønsker å bygge ut er på totalt 162 dekar. Området er avgrenset av en 22 kV høyspentlinje i nord og vest, mens terrengformasjoner avgrenser i sør og øst. I dette området kan kraftlinjene ta i mot ca. 10 MWh, der halvparten vil gå i kabel til linjenettet sørover, og halvparten på høyspentlinje nordover.

Bronkemoen solkraftverk vil produsere ca. 11 GWh kraft hvert år. Dette tilsvarer forbruket til om lag 620 husstander.

Oppsummering av høringsinnspill mottatt av NVE

Elverum kommune har fått tilgang til innspillene som er kommet inn til NVE i denne saken. I det følgende er en kort oppsummering av høringsinnspillene fra de som bor i området. Kommunedirektøren påpeker at det var uheldig for prosessen at ikke alle naboer ble varslet ved høring av konsesjonssøknaden for Bronkemoen solkraftverk. Da dette ble oppdaget fikk de oversendt høringsdokumentene og har fått anledning til å uttale seg.

- **Egil og Anne Kari Holter, 19.05.23**

Kort oppsummert omhandler høringsinnspillet at de ikke har blitt varslet som berørt part og at tiltaket vil ha konsekvenser for adkomsten til eiendommen Syringen. I følge konsesjonssøknaden vil dagens adkomstveg bli stengt. Alternativ adkomst som går lenger sør vil medføre lenger transportveg. Videre påpekes det at det er feil navn på vegen i konsekvensutredningen (KU). Eventuell ny adkomst må være klar før den opprinnelige stenges.

Opplyser om at Almuevegen er en gammel pilgrimsled, opptegnet i kart fra 1030.

Nevner også at ingen lokale elgjegere har blitt kontaktet i forbindelse med konsekvensutredningen, og disse kjenner seg ikke igjen i beskrivelsen som er gitt.

- **Marius Løfsted Elsetrønningen, 19.05.2023**

Påpeker at det ikke har kommet varsel om stenging av Syringenvegen. Viser videre til at Almuevegen er en gammel pilgrimsled, og at den ble brukt av folk fra hele Europa i 1030, samt forhold nevnt i konsekvensutredningen, som sårbare og rødlistede arter i området. Stiller også spørsmål ved hvilken påvirkning en eventuell utbygging vil få for viltet i området som trekker i hovedsak øst/vest. Det ble observert kongeørn under befaringen på

Bronkemoen 10.05.23.

Stiller spørsmål ved om det er nok kapasitet i området for å ta i mot overskuddsstrøm fra privatpersoner. Elsetrøningen spør også om hva som skjer dersom et panel blir ødelagt.

Området blir mye brukt av lokalbefolkningen til rekreasjon, trening og sanking.

Bemerkar videre at de gamle vegene som går gjennom området ikke har vokst igjen, og det støver fra disse da det blåser.

- **Aasmund Hagen, 10.05.2023**

Nabo til det planlagte solkraftverket, og er positiv til etableringen. Har ingen tilføyelser til konsesjonssøknaden, konsekvensutredning og øvrig dokumentasjon.

Har forslag om å etablere en parkeringsplass med informasjonstavle som forteller om området, både Bronkeberget naturreservat og solkraftverket.

- **Regionale myndigheter og interesseorganisasjoner**

- Statsforvalteren i Innlandet, 01.06.23
- Innlandet fylkeskommune, 06.06.23
- Naturvernforbundet i Sør-Østerdal, 16.05.23
- Mattilsynet, 12.05.23
- Statens vegvesen, 22.05.23
- Statnett, 19.05.23

Vurdering av konsekvensutredningen

Etablering av solkraftverk har ikke like inngripende konsekvenser som f.eks. etablering av vindkraft. Solkraftverk støyer ikke, og det vil kreve mindre fysiske tiltak i naturen for å kunne utvikle enn f.eks. vindkraft.

Likevel vil også solkraftverk legge beslag på store arealer når de er bygd ut, og med det kan det gi uheldige konsekvenser for en rekke forhold knyttet til natur, friluftsliv m.m. Som i alle planer vil det derfor være viktig at konsekvensene av tiltaket blir utredet og synliggjort på en slik måte at en kan ta gode beslutninger om en eventuell etablering.

Kommunedirektøren mener det er gjort et godt arbeid med konsekvensutredningen for Bronkemoen solkraftverk. Dokumentet er oversiktlig og godt bygd opp. Det er likevel flere temaer som kommunedirektøren ønsker å kommentere før NVE skal ta en avgjørelse på om det skal gis konsesjon eller ikke. Det er også innspill til noen presiseringer og eventuelle nye vurderinger som bør gjøres.

Revisjon av kommuneplanens arealdel og arealregnskap

Elverum kommune varslet oppstart av revisjon av kommuneplanens arealdel i mars 2023. I denne forbindelsen vil solkraft bli et av temaene som skal drøftes. Det er også startet opp et arbeid med å

utarbeide et arealregnskap for kommunen.

Vurdering av konsesjonssøknaden

Adkomstveg

Strømmen skal jf. søknaden sendes i to retninger. Kommunen ber tiltakshaver vurdere å beholde eksisterende veg, og heller dele tiltaksområdet i to - sør og nord for vegen, slik at adkomsten til Syringen beholdes som i dag. På denne måten vil også eksisterende veg kunne benyttes som anleggsveg i byggeperioden, og dette vil bidra til færre arealinngrep i området. Vegløsningen må uansett utredes på en skikkelig måte.

Videre er det viktig å ha med perspektivet om at det i framtiden kanskje vil bo folk på landbrukseiendommene langs Glomma, og da er også adkomsten viktig.

Kulturminner/kulturmiljø

Almuevegen er å opplyst å være en gammel ferdselsåre/pilgrimsled, som går langs Glomma. Det er viktig å beholde slike gamle ferdselsårer intakt, som en viktig del av kulturmiljøet i området. Kommunen forutsetter derfor at Almuevegen beholdes som en tursti, og ikke blir gjort om til en ny adkomstveg til Syringen.

Bronkåa

Forutsetter at kabelen legges i trekkerør i brua ved kryssing av Bronkåa. Kantvegetasjonen langs Bronkåa skal berøres i minst mulig grad.

Biologisk mangfold

- Området består av ensartet sandfurskog. Under kartleggingen i forbindelse med konsekvensutredningen ble lodden vaniljerot funnet nært tiltaksområdet. I følge KU er det potensiale for å finne flere rødlistede sopparter i hele området (s. 21 i KU). Området tillegges *stor verdi* av føre-var hensyn. Kommunedirektøren ber om en kartlegging til av sandfurskogsoppene, høsten 2023, for en ytterligere vurdering av potensielle rødlistearter.
- Det virker uheldig å deponere eventuell overskuddsmasse innenfor tiltaksområdet. Dette vil legge beslag på enda mer areal, og er ikke heldig for sandfurskogen (se KU s. 39).
- Forutsetter at så mye vegetasjon som mulig bevares inntil tiltaksområdet.
- Et av de avbøtende tiltakene som er nevnt i konsekvensutredningen er å legge igjen dødt virke, som vil være til fordel for det biologiske mangfoldet. Dødt virke skal plasseres med en viss avstand inne på tiltaksområdet, som beskrevet i KU. Dette bør inkludere randsonen til tiltaket.

Inngjerding – friluftsliv og dyreliv

- Arealet er opplyst å bli benyttet til rekreasjon, trening og sanking av bær. Det foreslås ingen *skadereduserende tiltak* i konsekvensutredningen, men kommunedirektøren foreslår en passasje gjennom tiltaksområdet. Det kan løses på flere måter, men to aktuelle forslag er

enten å benytte dagens veg som passasje eller nord/sør-passasjen gjennom anlegget slik det er vist på illustrasjoner. Dette medfører en økt kostnad på eventuelt gjerde, men dette anses som en lav kostnad da en ser prosjektet som en helhet.

- Uansett hvilken løsning som velges, mener kommunedirektøren at det må stilles krav til tilrettelegging, slik at nye stier etableres naturlig ved ferdsel til fots.
- Det stilles spørsmål ved nødvendigheten av å gjerde inn området.
- Ber om en vurdering av hvilken maskevidde som benyttes på et eventuelt gjerde, med tanke på om småvilt kan passere gjennom tiltaksområdet.

Terrenginngrep

- Det kommer ikke fram hvor store arealer som vil berøres av terrenginngrep. Kommunedirektøren ber om at det stilles krav til tiltakshaver om en detaljert plan for terrengbearbeidelsene.
- Forutsetter at så mye vegetasjon som mulig bevares inntil tiltaksområdet.
- Det kom fram på befaringen at de som kjenner området ikke tror revegeteringen av området vil skje hurtig, slik det er vurdert i KU.
- Når på året skal anleggsarbeidet skje? Hvilket tidspunkt er best med tanke på vegetasjon og miljø/naturmangfold?
- Videre stilles det spørsmål til kjøring inne i parken. Hvordan vil dette påvirke den sårbare vegetasjonen? Skal det kjøres i driftsperioden, eventuelt hvor mye?
- Hva med nedgraving av kabler fra panel til koblingsskap? Dette medfører også terrenginngrep.
- Det er opplyst at stolper til panelstativene og gjerdet kun skal slås ned i bakken. Dersom det viser seg at stolpene må forankres på en annen måte, for eksempel støping, må konsekvensen vurderes først.

CO2-regnskap

I CO2-regnskapet er det ikke tatt med konsekvensen av at det ikke skal vokse skog på dette arealet i de neste 30 årene. Ber om at dette tas inn i regnskapet.

Nettkapasitet

Det har kommet frem bekymring fra privatpersoner vedrørende mulighet for å levere overskuddsstrøm ut på nettet, fra private solcelleanlegg. Dette ble besvart på det åpne møtet, men kommunen ønsker en skriftlig vurdering av dette.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering mener kommunedirektøren at det er positivt at Elverum får et solkraftverk som vil bidra med fornybar energi. Det påpekes likevel at en ser at det er utfordringer ved å legge det i skog. Det er noen forhold som bør vurderes bedre før konsesjonen kan gis, samt at flere avbøtende tiltak er aktuelle.

Elverum kommune ønsker at arealinngrepet/terrengbearbeidelsen holdes på et minimum. Derfor mener kommunedirektøren at det må utredes om eksisterende adkomst til Syringen kan beholdes, og benyttes som en anleggsvei for tiltaket. På denne måten vil vi også oppnå at det blir en passasje

gjennom tiltaksområdet.

I et føre-var perspektiv ber kommunedirektøren om en kartlegging til av sandfurskogsoppene, høsten 2023, for en ytterligere vurdering av potensielle rødlistearter.

Almuevegen er en viktig del av kulturmiljøet og historien i området. Kommunen forutsetter derfor at Almuevegen beholdes som en tursti/turveg.

Videre forutsettes det at avbøtende tiltak som er foreslått i konsekvensutredningen tas inn i behandlingen av konsesjonssøknaden. Viser for øvrig til punktene i *Vurdering av konsesjonssøknaden* over.